

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svitlobo dane od krajske kmetijske družbe.

V red devane od *Dr. Janeza Bleiweisa.*

Tečaj **VII.**

V sredo 7. svečana (februarija) 1849.

List **6.**

Imenitno oznanilo

vsim udam krajske kmetijske družbe.

Minister kmetijskih reči je povzdignil kmetijske družbe na visoko stopnjo, in jim je oblast dal, da smejo odkritoserčno vse zadržke kmetijstva na znanje dati, zraven tega pa tudi svetovati, kako bi se ti zadržki odpravili, da se kmetijstvu v boljši stan pomaga. — De bi se ta reč naglo in dobro zgodila, je treba, da se bojo nove naprave in nove postave dale, ktere kmetijstvo zadevajo. De bo minister kmetijskih reči v stanu, dobre nove naprave vpeljati, in dobre nove postave dati, je za potrebno spoznal, se poprej posvetovati z modrimi in zvedenimi možmi, ktere nej vsaka dežela *) na Dunaj pošlje, da se bojo zastran vsih potrebnih reči z ministram pogovorili. Za nar potrebniši reči, čez ktere bi se nar poprej s poslanci v kmetijskim zboru konec tega mesca posvetovati treba bilo, je minister odločil:

1) napravo taci gospósk, ktere se imajo po deželah s kmetijstvom pečati (Organisirung der Landeskulturbörden), 2) vpeljanje kmetijskiga podúka (landwirthschaftlicher Unterricht), 3) gojzdne postave (Waldordnung), 4) vódné postave (Wasserordnung) in 5) razdelitev in zloženje zemljiš ali gruntov.

Kmetijska družba se ima po ministerskim ukazu z deželnim poglavarjem pomeniti, kteri udje kmetijske družbe nej se pošljejo za poslance v kmetijski zbor, in to se je že zgodilo. De bojo pa ti poslanci zraven svoje vednosti od več strani podučeni, kaj bi bilo treba za našo deželo v zboru govoriti, prosimo gosp. namestnike kmetijske družbe po deželi (Bezirkscorrespondenten) in pa vse rodoljube in zvedene ude kmetijske družbe, da nej spišejo čez eno ali drugo zgorej imenovanih 5 reči dobre svete in nej svoje spiske pošljejo kmetijski družbi v Ljubljano do 15. tega mesca, da jih bojo poslanci seboj na Dunaj vzeti mogli. — Nadjamo se, da bomo veliko koristnih in dobro podpertih svetov dobili iz vsih treh kresij krajske dežele!

Odbor krajske kmetijske družbe
v Ljubljani 5. svečana 1849.

Velki zbor

krajske kmetijske družbe v Ljubljani.

(Dalje.)

Gosp. Dr. Strupi, oskerbnik družbiniga verta na Poljanah v Ljubljani, je oznanil svoje poglavitniši opravila in

kmetijske skušnje lanjskiga léta.

Povedal je, da je veliko tavžent lepih murbinih dre-

vésic, od 1 do 7 lét starih, na vertu na prodaj pripravljenih, ktere družba po takó nizki ceni prodaja „de si jih lahko vsakdo omisli. Veliko so že Novíce od murbinih drevés in reje židnih gosenc ali svilopréjk pisale in kmetovavcam priporočevale; nadjamo se, da se bojo še le zde kmetje po Slovenskim práv z veseljem tega pridelka poprijeli, ki ne potrebuje veliko stroškov in vender zamore marsikteri goldinarček pridnimu gospodarju privabiti. — Na dalje je gosp. Dr. Strupi oznanil, da je že tudi sadnih drevésic, posebno žlahnih jabelk na vertu na prodaj pripravljenih. —

Št. Elensko pšenico, od ktere je bilo v Novícah že veliko govorjenja, je tudi na vertu, ki ima precej pešeno zemljo, sejati in je je lani iz 1 mernika 8 mernikov pridelal. En mernik je vagal 45 funtov in je dal 32 funtov moke. Moka čiste Št. Elenske pšenice da bolj črnkast, ne posebno vkusen (žmahen) kruh; namešana z moko domače ali banaške pšenice pa da práv dober kruh. Slama Št. Elenske pšenice je terda in debela, tedej za živinsko kermo nima posebne vrednosti; tudi se da ta pšenica težko mlatiti. Gosp. grof Blagaj Rihard so še opomnili, da Št. Elenska pšenica veliko pözneje zori od domače, in je tedej navadni drugi setvi na poti. To so gotove domače skušnje. Nejtedej vsak kmetovavec dobro prevdari, ali mu kaže Št. Elensko pšenico sejati ali ne.

Gosp. Dr. Strupi je tudi abisinsko rež (Abisinja je dežela v Afriki) poskusil, ktero mu je pred 3 léti gosp. Drobnič iz Marskiga poslal. Ta ozimna rež, od ktere pravijo, da eno zerno v svoji domači 80 zern da, se pri nas ni tako rodovitna skazala, vender je poskušnje vredna. Dala je po 12—14 zern; en mernik vaga 42 funtov in da 30 funtov posebno lepe moke. Zerno je sicer majhno, pa je jekléno; slama je dolga in enmalo debelejši od navadne. — Kdor želi to rež poskusiti, jo tudi dóbi pri Dr. Strupitu na Poljanah.

Slabejši se je Alesandrinska rež obnėsła.

Kar krompír lanjskiga pridelka zadéne, se je pokazalo: da je nar menj gnjil navadni domači krompír; bolj je gnjil iz seména izrejeni, nar bolj pa rudeča sorta. Sicer je bilo gnjilíne na družbinim vertu lani že veliko menj viditi kakor predlanjskim, in upati je, da bo ta bolezin pošla kakor je prišla. —

Med vsimi pleméni na Poljanah sajene turšice se je tista nar boljši obnėsła, ktero so gosp. fajmošter Žitnik iz štajarskiga v Ljubljansko sadno razstavo poslali. Ona po pravici zasluži, da jo kmetovavci poskusijo. Kdor hoče ž njo skušnje storiti, je tudi dóbi na Poljanah. — Visoka angleška turšica nastavi sicer 3 do 6 steržev, pa v Ljubljani še ni nikdar dozorela.

Zdej pa še nekaj, kmetovavci! Za živinsko pičo je malo tako dobrih sadežev kakor je bela in rudeča burgunska pésa (weisse und rothe Burgunderrübe),

*) Ne le krajska, temuč vse dežele našiga cesarstva so prejéle enako povabilo, poslance konec tega mesca v kmetijski zbor poslati. Vredništvo.